

Stanovisko vlády

k návrhu poslanců Jana Farského, Andreje Babiše, Pavla Bělobrádka a dalších na vydání zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 42)

Vláda na své schůzi dne 18. prosince 2013 projednala a posoudila návrh zákona o Registru smluv a o změně zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 42), a zaujala k němu toto stanovisko:

1. Vláda považuje posílení transparentnosti činnosti veřejné správy za cestu správným směrem a má za to, že přehledné zveřejňování smluvních vztahů, do kterých veřejná správa vstupuje, má své odůvodnění. V tomto směru vláda vítá snahu předkladatelů uvedenou oblast řešit a posílit tak transparentnost činnosti veřejné správy. Vláda však současně považuje za nezbytné poukázat na některé sporné body předloženého návrhu zákona, jež by při praktické aplikaci navržené právní úpravy mohly vyvolat řadu problémů.
2. Za nejspornější bod předloženého návrhu zákona považuje vláda skutečnost, že účinnost samotné smlouvy bude ve většině případů vázána na její zveřejnění. Podle názoru vlády se jedná o přílišný formalismus, který může zkomplikovat celou řadu vztahů. Navíc výjimka uvedená v ustanovení § 6 odst. 2 návrhu zákona může v praxi vyvolat celou řadu problémů při řešení otázky, zda daná situace do výjimky spadá či nikoliv. Plnění z nezveřejněné smlouvy by tak bylo považováno za bezdůvodné obohacení. Stejně tak, pokud kvůli odstávce nebude fungovat portál veřejné správy, bude snížena pružnost orgánů veřejné správy vstupovat do smluvních vztahů. Takovýto stav nemůže přispívat k právní jistotě. Vláda proto doporučuje podmínku vázanosti účinnosti smlouvy na zveřejnění z návrhu zákona vypustit. Nezveřejnění smlouvy by spíše mohlo být správním

deliktem, případně by zákon mohl nastavit možnost smluvních stran od smlouvy odstoupit.

3. Vláda v souvislosti s dikcí § 2 návrhu zákona upozorňuje, že u specifikace uveřejňovaných smluv provedené pomocí určení smluvní strany bude poněkud problematické rozhodnout, zda zahrnuje či nezahrnuje ty smlouvy (které jinak zjevně nemají být důvod z uveřejňování vylučovány), kde smluvní stranou bude státní organizace, ať již v působnosti zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, anebo státní organizace, která je naopak z působnosti uvedeného zákona vyloučena a řídí se zákonem č. 77/1991 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Většinou nejde o státní organizace zřízené zákonem, na které by se vztahovalo ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) návrhu zákona, protože jsou zřizovány nebo zakládány individuálním aktem, který za stát zpravidla vydává příslušné ministerstvo, ale nelze je podřadit ani pod § 2 odst. 1 písm. a) návrhu zákona, protože jde o právnické osoby, které smlouvy sjednávají svým jménem. Zařazení těchto právnických osob pod ustanovení § 2 odst. 1 písm. d) návrhu zákona za využití ustanovení odstavce 2 (text za středníkem) může podle názoru vlády vyvolávat výkladové potíže, zvláště za situace, kdy důvodová zpráva v tomto směru neposkytuje žádné vodítko o tom, jaký je záměr zákonodárce. Obdobná situace nastává i v případě zdravotních pojišťoven. Podle navržené úpravy bude povinnost uveřejňovat smlouvy, na jejichž základě se nakládá s veřejnými prostředky, mít pouze Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, která byla zřízena zákonem č. 551/1991 Sb., a to i přesto, že s veřejnými prostředky nakládají i jiné zdravotní pojišťovny, které vznikly na základě zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů. Na druhé straně ne všechny subjekty zřízené zákonem hospodaří s veřejnými prostředky, např. Česká kancelář pojistitelů.
4. Podle názoru vlády je třeba dále posoudit, zda by se povinné zveřejňování mělo vztahovat skutečně na všechny smlouvy, tj. i na smlouvy, které se týkají plnění v řádu stovek či několika tisíců korun, a to z pohledu poměru očekávaného

přínosu a předpokládaných nákladů, zejména pokud jde o administrativní náročnost.

5. Vláda dále upozorňuje, že vzhledem k tomu, že faktická funkčnost systému Registru smluv bude vázána na existenci nařízení vlády podle § 9 návrhu zákona, měl navrhovatel podle § 86 odst. 4 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny předložit návrh prováděcího právního předpisu, má-li nabýt účinnosti současně se zákonem. Krátký termín na přípravu nařízení vlády může vést k vážným komplikacím, zvláště když vláda zastává názor, že jakékoliv limity plnění, od kterých je třeba smlouvu zveřejňovat, by měly být uvedeny přímo v zákoně.
6. Vláda považuje odhad předpokládaných nákladů uvedený v důvodové zprávě za velmi orientační, neboť je založen na poměrně malém vzorku sledovaných subjektů. Odhad vyčíslení předpokládaných nákladů nezmiňuje náklady dalších subjektů, kterých by se měl návrh týkat (Česká republika – resp. jednotlivé organizační složky státu, právnické osoby zřízené zákonem, právnické osoby ovládané státem nebo územními samosprávnými celky), a to zejména nákladů provozních. Pokud jde o vyčíslení přínosů navrhované úpravy, předkladatelé pouze v obecné rovině konstatují pozitivní roli veřejné kontroly, ale nezabývají se otázkou, zda se v důsledku přijetí navrhované úpravy předpokládá úspora prostředků vynakládaných z veřejných rozpočtů. Není tedy možné posoudit, zda je navrhovaná úprava z tohoto pohledu vůbec efektivní, zda z pohledu veřejných prostředků předpokládané náklady na její realizaci nepřevýší její přínos. Důvodová zpráva se rovněž nezabývá otázkou ochrany osobních údajů, přitom podle názoru vlády dopad do této oblasti nepochybně mít bude.
7. Návrh zákona je předložen ve variantách, jež se týkají i vlastního předmětu úpravy. V této souvislosti vláda upozorňuje na potřebu návrh zákona v dalším legislativním procesu dopracovat tak, aby byl v konečném důsledku koncipován přehledně a formulován stylisticky jednoznačně.